

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΕΤΑΡΤΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

Οι πηγές της εφηβικής επανάστασης

Είναι πλέον κοινή παραδοχή ότι τα χρόνια της εφηβείας είναι σπάνια εύκολα τόσο για τους γονείς όσο και για τα παιδιά. Και είναι **ιδιαίτερα** δύσκολο και προκλητικό για τους γονείς όταν έρχονται αντιμέτωποι με εφήβους που αμφισβητούν και επαναστατούν ενάντια σε διάφορες αξίες και κατεστημένα. Πολλοί γονείς **ισχυρίζονται** ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο ταπεινωτικό για εκείνους από το γεγονός ότι τα παιδιά τους εναντιώνονται και αντιδρούν στις αρχές τους.

Η εφηβεία είναι η «ετικέτα» που βάζουμε στην περίοδο κατά την οποία το άτομο περνά από το στάδιο της ήβης προς την ωριμότητα. Σηματοδοτεί το στάδιο της ζωής κατά το οποίο το νέο άτομο μεταβαίνει από την παιδικότητα στην ενήλικη ζωή, από την εξάρτηση από τους γονείς προς την ανεξαρτησία του ενήλικα. Γίνεται κατανοητό, **λοιπόν**, ότι πρόκειται για μια περίοδο μεγάλων αλλαγών, όχι μόνο σε σωματικό επίπεδο αλλά και συναισθηματικό, νοητικό, πνευματικό και κοινωνικό. Κατά την εφηβεία ψάχνουν και διαμορφώνουν τελικά την ενήλικη ταυτότητά τους.

Η εφηβεία είναι, **επίσης**, ο χρόνος κατά τον οποίο δημιουργείται συνήθως ένταση μεταξύ των εφήβων και των γονέων τους. Οι γονείς δεν είναι πια αλάνθαστοι και πέρα από κάθε **αμφισβήτηση** στα μάτια των παιδιών τους. Οι ατέλειές τους γίνονται πια ορατές και πολλές φορές διογκωμένες στα μάτια των εφήβων. Οι αξίες και οι απόψεις των συνομηλίκων φαντάζουν πολύ πιο **δελεαστικές** από αυτές των γονέων και η **αποδοχή** από τους φίλους είναι πολύ πιο σημαντική από την αποδοχή των γονιών.

Δεν είναι σπάνιο στο κυνήγι της ταυτότητας και της ανεξαρτησίας οι έφηβοι να απορρίπτουν κάποιες από τις αξίες που θεωρούσαν δεδομένες και προέρχονται από την οικογένεια, την εκκλησία ή την κοινωνία γενικότερα. Αυτό συμβαίνει **κυρίως** γιατί οι νέοι άνθρωποι έχουν ανάγκη να διαμορφώνουν τις δικές τους **πεποιθήσεις** για τη ζωή. Και μέρος της διαδικασίας για να το πετύχουν αποτελεί η αμφισβήτηση των αρχών που τους έχουν δοθεί ως δεδομένες. Και μέχρι ένα σημείο κάτι τέτοιο είναι απόλυτα **φυσιολογικό** και αναμενόμενο.

Γονείς που δεν επιτρέπουν την **ατομικότητα** των εφήβων στην περιορισμένης εμβέλειας «επανάσταση» (όπως στα ρούχα και την εμφάνιση) μπορεί να κληθούν να αντιμετωπίσουν την αμφισβήτηση των εφήβων παιδιών τους σε πιο σημαντικά θέματα. Πολλοί αναρωτιούνται **αν** ο έφηβος που ζει μαζί τους είναι το ίδιο παιδί που μεγάλωναν, περνούσαν χρόνο μαζί και έπαιζαν λίγα χρόνια νωρίτερα. Και είναι φυσικό να αναρωτιούνται «Γιατί;», «Γιατί συμβαίνει αυτό», «Γιατί συμβαίνει σε εμάς;». Πολλοί γονείς μάλιστα ρωτούν: «Τι κάναμε λάθος;», «Τι θα μπορούσαμε να έχουμε κάνει για να το αποτρέψουμε;»

Το πιο πιθανό είναι ότι υπάρχουν περισσότεροι από έναν λόγοι γιατί ένας έφηβος μπαίνει στη διαδικασία να αμφισβητήσει και μάλιστα με επαναστατικό τρόπο. Είναι στη φύση των εφήβων να αναζητούν την ταυτότητα και την ανεξαρτησία τους.

Πρώτον, είναι πιθανό να υπάρχουν ψυχολογικές δυσκολίες. Νέοι με μαθησιακά προβλήματα ή ΔΕΠ-Υ είναι πιο πιθανό να επαναστατήσουν, ως αποτέλεσμα του ότι νιώθουν ότι δεν είναι σε θέση να ικανοποιήσουν τις προσδοκίες των γονέων ή των δασκάλων τους. Γενικότερα, οι αλλαγές που συμβαίνουν και έχει να διαχειριστεί οποιοδήποτε παιδί στην εφηβεία δημιουργούν το υπόβαθρο για μια ευέξαπτη συμπεριφορά και για έντονα συναισθήματα. Δεύτερον, είναι πιθανό οι έφηβοι να αντιμετωπίζουν καταθλιπτικά συναισθήματα ή χαμηλή αυτοεκτίμηση και να νιώθουν ότι η συμπεριφορά τους θα τους κάνει πιο αρεστούς στους συνομηλίκους τους ή ότι θα τραβήξει την προσοχή των γονέων τους, γι' αυτό και την υιοθετούν. Τρίτον, δεν είναι απίθανο για ένα νέο άτομο να εκφράζει το θυμό (ή ακόμα και την ενοχή του) μέσα από μια αντιδραστική συμπεριφορά για να μειώσει την ένταση άλλων συνθηκών που υπάρχουν. Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί και η αρνητική επιρροή των ομηλικών και οι αρχές που αποτυπώνονται και ισχυροποιούνται στις ταινίες, την τηλεόραση και στους στίχους των τραγουδιών που ακούν οι περισσότεροι νέοι.

(διασκευή)

Κείμενο από το διαδίκτυο
www.efiveia.gr

ΖΗΤΟΥΜΕΝΑ

A1. «Πολλοί γονείς ισχυρίζονται ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο ταπεινωτικό για εκείνους από το γεγονός ότι τα παιδιά τους εναντιώνονται και αντιδρούν στις αρχές τους.»: Συμμερίζετε τη στάση των γονέων απέναντι στην επαναστατικότητα των εφήβων; Είναι δικαιολογημένο το αίσθημα ταπείνωσης που νιώθουν οι γονείς; Να αναπτύξετε την άποψή σας σε μια παράγραφο 100-120 λέξεων.

Μονάδες 25

A2. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, τις παρακάτω διαπιστώσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη (**δεν απαιτείται αιτιολόγηση των απαντήσεών σας**):

1. Δεν είναι σπάνια η δυσχέρεια που παρατηρείται στην εφηβική περίοδο για τους γονείς και τους ίδιους τους εφήβους.
2. Οι αλλαγές που καλείται να αντιμετωπίσει ο έφηβος είναι αμφιβόλως πολυεπίπεδες.
3. Οι έφηβοι βλέπουν με ρεαλισμό τις ατέλειες των γονιών τους.

4. Ο συγγραφέας επικρίνει τους εφήβους για την τάση τους να απορρίπτουν αξίες.

5. Η τάση του εφήβου να αμφισβητεί είναι ένα ζήτημα πολυπαραγοντικό.

Μονάδες 25

B1.

α. Να βρεθούν τα δομικά μέρη της πρώτης παραγράφου («Είναι πλέον κοινή παραδοχή... εναντιώνονται και αντιδρούν στις αρχές τους.») του κειμένου (6 μονάδες).

β. Με ποιον τρόπο επέλεξε ο συγγραφέας να αναπτύξει την τέταρτη («Δεν είναι σπάνιο στο κυνήγι... απόλυτα φυσιολογικό και αναμενόμενο.») παράγραφο του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (6 μονάδες).

Μονάδες 12

B2. Στον παρακάτω ορισμό να εντοπίσετε και να καταγράψετε την οριστέα έννοια, το γένος της έννοιας και την ειδοποιό διαφορά.

- «Η εφηβεία είναι η «ετικέτα» που βάζουμε στην περίοδο κατά την οποία το άτομο περνά από το στάδιο της ήβης προς την ωριμότητα.»

Μονάδες 6

B3. Να γράψετε τη νοηματική σχέση που δηλώνουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις του κειμένου: *όταν, λοιπόν, επίσης, κυρίως, αν, ή.*

Μονάδες 6

B4.

α. «Γονείς που δεν επιτρέπουν την ατομικότητα των εφήβων στην περιορισμένης εμβέλειας «επανάσταση» (όπως στα ρούχα και την εμφάνιση) μπορεί να κληθούν να αντιμετωπίσουν την αμφισβήτηση των έφηβων παιδιών τους σε πιο σημαντικά θέματα.» Ποια σύνταξη επιλέγει ο συγγραφέας στο παραπάνω υπογραμμισμένο απόσπασμα; Να ξαναγράψετε όλη την περίοδο μετατρέποντας την υπογραμμισμένη πρόταση στην αντίθετη σύνταξη. (μονάδες 10)

β. Να επισημάνετε στο κείμενο μία φράση που να χρησιμοποιείται συνυποδηλωτικά/ μεταφορικά και μία δηλωτικά/ κυριολεκτικά. (μονάδες 4)

Μονάδες 14

B5.

α. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε ένα συνώνυμο, χωρίς να αλλοιώνεται το νόημα του κειμένου: (μονάδες 5)

ιδιαίτερα, ισχυρίζονται, αμφισβήτηση, δελεαστικές, πεπιοθήσεις

β. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να γράψετε ένα αντώνυμο:
(μονάδες 5)

αποδοχή, φυσιολογικό, ατομικότητα, αρεστούς, ισχυροποιούνται.

γ. Να εντάξετε την παρακάτω λέξη σε δύο (2) διαφορετικές προτάσεις, έτσι ώστε να γίνει φανερό η πολυσημία της: θέση (μονάδες 2)

Μονάδες 12